

KRIGET.

Cerveras flotta i spillror.

BLODIGA STRIDER KRING SANTIAGO.

Under blodiga fäktningar avancerade general Shafers armee framåt tills den i söndags hade Santiago innesluten. På fredagen och lördagen var kampen särdeles blodig. Den första artilleristriden slutade med de spanska batteriernas nedstyrtande. Den spanska artillerieleiden var emellertid mycket förhärjande bland amerikanerna, som sköto med vanligt krut, under det spanjorerna begagnade rökrött, hvilket gjorde det svårt för amerikanerna att sikta på dem. Caney plåtan stormades och togs med bajonetten och från den ena höjden efter den andra tvungos spanjorerna att retirera tillbaka mot Santiago. Blodiga förluster ägde rum å ömse sidor. På amerikanska sidan äro öfver 1000 man dödade och sårade, och spanjorerna anses hafva lidit ända större förluster. På amerikanska sidan dödade den general och Linaris, öfverbefälhavaren, sårades i armen. På den amerikanska sidan var det stor brist på kirurger och den oländiga marken gjorde det mycket svårt att transportera de sårade. Trupperna lida dessutom svårt af klimatet.

Bombardementet på Santiago har uppskjutits på några dagar. Den första undsättningsexpeditionen har nu framkommit till Dewey i bästa kondition. Under vägen hade Ladrone farna intagits och den spanska militärstyrkan medförts till Manila som fångar. En spansk kanonbåt, som lyckats rida sig upp på en af floderna, kapitulerade härom dagen till amiralen, då den förbrukat all sin ammunition och lifsmedel i försvar mot insurgenerna. Med de nuvarande förstärkningar, som han fått, säger sig Dewey ej frukta någon eskader, Spanien än må utsända.

Den 1 juli förstördes tvänne spanska kanonbåtar och nio andra små fartyg besegrades af den s. k. moquito flottillen. Som ett extra "gjudebudskap" på amerikanernas 4 juli kom underrättelsen, att amiral Sampson förstörde den spanska flottan under Cerveras befäl samt tagit amiralen och 1,600 man till fånga. Amiral Cervera gjorde nämligen, insecende Santiagos oförmaga att kunna hålla stånd mot general Shafers armee.

En förtviflad svensk
att slå sig igenom den amerikanska öfvermakten och komma ut till sjös. Kl. 10 på söndagsmorgonen, medan de amerikanska fartygen i allsköns roligt utanför inloppet till Santiago, syntes plötsligt den spanska eskadern, bestående af kryssaren Infanta Maria Teresa, flaggskepp, Cristobal Colon, Oquendo och Viscaya, två torpedokryssare och en kanonbåt. Angående ut till sjös mot vester med Cristobal Colon i teten. Den amerikanska flottan var emellertid på sin vakt och en förtviflad hetsjakt började. Kanonaden var häftig å ömse sidor, men spanjorernas tappert var fåfång mot den amerikanska öfvermakten. Efter ett par timmars förtviflad kamp voro de spanska fartygen, med undantag af Cristobal Colon, som tack vare sin snabbhet såges hafva undkommit, skjutna i sank samt styrda på land och förstörda. Besättningarna, som in i de sista ögonblicken före fartygens sjunkande, skötte sina kanoner, råddes sig i land så godt de kunde dels med hjälp af båtar från de amerikanska fartygen. Amiral Cervera sårades i armen. Han själf jämte 70 officerare och 1,600 man gäfvos sig till fånga. Spanjorernas förlust i

döda räknas till 350 och i sårade till 160. De senare äro under amerikanernas vård. På amerikanernas sida dödades en man och sårades två. Af den spanska flottan, som i sex veckors tid legat innesluten i Santiagos hamn, återstår nu, med undantag af Colon, endast några rykande vrakspillror. Amiral Sampson har sålunda lika bokstafigen fullgjort sin order som Dewey vid Manila. Sedermera ingår underutvettelsen att Cristobal Colon styrde på land 60 mil vester om Santiago och strök sin flagga. Trots sina förluster är spanska regeringen besluten att fortsätta kriget, ty ännu finnes det 100,000 man på Cuba, som äro färdiga att dö för Spanien.

CANADA.

Stor sjöolycka.

Från Halifax telegraferas den 6: engelska ångaren Cromartyshire sammanslötte utanför "Sable Islands" med franska ångaren La Bourgogne; af den senares 600 passagerare drunknade 400. Franska ångaren sjönk.

Quebec.

Skjortfabrikarbetarne i Canada hafva fått sina löner nedsatta med 10 proc. Öfver 90 procent af arbetarna äro kvinnliga. **En svårt övader** drog den 4 juli öfver P. E. I. Två män ihjälslagos af åskan under det en person, som stod emellan dem, förblef oskadad. Flera hus antändes och nedbrunno.

Ontario.

En Windsor familj har i dagarna fått ärfva 9 millioner dollars efter en släkting i England.

Canadiska järnvägar, hvilka gräna affärer i Förenta Staterna, skola betala sin andel i den påbudna krigsskatten.

"Dominion Allians" har hållit sin årskonferens i Toronto, och därvid fattar en del beslut huru att bedriva prohibitions agitationen.

Drunknade under söndagssegling. Fyra män från Hamilton kullseglade i söndags. Endast en lyckades rida sig simmande, de öfriga drunknade.

En doktor i London, som praktiserade läkareyrket utan vederbörligt tillstånd, har dömts till års fängelse för en brottslig operation å ett fruntimmer, hvaraf hon dog.

Otycklig jakt. W. Kring, smed, och A. Miller, voro den 1 juli ute och jagade. De åtskildes därunder och Kring tog sin kamrat för ett djur och sköt ihjäl honom.

Canadas tullinkomster för det gångna fiskalåret visar en ökning af ej mindre än två millioner dollars. En i sanning märklig följd af tullnedsättningar och handelsfördrag, eller hur, herrar protektionister?

Sektionsarbetare på strejk. 150 sektionsarbetare på Canada Atlantic och Ottawa Parry Soundbanan strejka sedan den 1 juli. De begära 25 cents förhöjning eller \$1.25 pr dag. Lokomotivförarne vägra att köra persontågen tills strejken är uppgjord eller de strejkande ersatt med nya män.

Ottawa. Järnvägsdepartementet har beslutit att införa på statens järnvägars lokomotiv en nyligen patenterad canadisk förbättring af cylindern, hvarigenom med ringa kostgången en hastighet af 100 mil i timmen med lättet uppnås. Öfveringenör A. M. Peterson är f. n. systersejlsatt med att omdana Interoceanic albanans lokomotiv efter det nya systemet.

— **Crows Nest skandalen.** En ny kommission, bestående af advokaten Clute, rekommenderad af arbetarepartiet, samt en embetsman från justitiedepartementet har utnämns af regeringen för att undersöka de närmare omständigheter, som föranledde döden af tvänne insjuknade järnvägsarbetare.

En äldre Row på Central Ontario banan öfverkördes och dödades i lördags vid Trenton.

Såsom Canadas nästa militärfälthärfvare namnes öfverste E. T. H. Hatton.

\$70,000 förlust uppkom genom en halftimmes eldsvåda hos en behandlare firma i Toronto den 4 juli.

Ingenör T. H. White är f. n. systersejlsatt med att utstaka den bana som skall byggas mellan Port Arthur och Rainy Lake.

Rat Portage. Pastor S. G. Larson, den luth. församlingens nye pastor, höll sin inträdespredikan förliden söndag.

Hand & Tool i Hamilton hafva erhållit leveransen på fyrverkerimaterialen för Winnipegsutställningen.

Till Paris för att göra de nödiga förberedelserna för Canadas värdiga deltagande i den stora expositionen derstades 1900 afreste i lördags åkerbruksministern Hon. Sidney Fisher och prof. Robertson.

Uppskattad i England. Hamilton tobaken tager ledningen hvarhelst den går. "Army & Navy Gazette", London, Eng., för den 21 maj innehåller följande omdöme öfver en af Hamiltons produkter: "Den rökare, som ännu ej försökt T. & B. "cut tobacco" har ett emot ett övrigt nöje. En obetydlig utgift kan göra honom i stånd att gifva den en rättvis pröfning och vi råda honom att göra experimentet; han skall finna tobaken vara densamma, som dess mångtusen vänner påstå den vara och dessa äro långt ifrån snåla på sitt beröm."

Manitoba.

Dr Roche i Minnesota såges ännu resigra från sin bänk i House of Commons såsom representant för Marquette valkretsen.

En väldig smuggling af boskap till Förenta Staterna från Canada försöktes nyligen men misslyckades. Två hjordar på tillsammans 1,618 kreatur hade drifvits öfver gränsen till Dakota, men blefvo sedermera beslagtagna. Importörerna torde komma att få plikta \$5,000 hvarjämte boskapen är för förbruten.

Sommaren i Manitoba. Det varma vädret på försommaren och de rikliga regnen hafva påskyndat vegetationen i en ovanlig grad. Hvetet går i ax tidigare än vanligt och stjälpkärna äro kraftigt utvecklade. Ögräset är ej så besvärligt under en våt säsong som under en torr, och förekommer därför i mindre skala än föregående år. Alla utsikter äro för en god hafreskörd. Sådnen fullbordades i rätt tid och de rikliga regnen hafva gifvit den en frodig växt. I provinsen finnes ett stort antal hästar och hafreskörderna äro därför en betydande del af farmens produktion. Högst synes arsa sig bättre än man i början antog, och kommer snart till tillgången på halm torde det ej bli på ont om foder i år.

Se efter barnen. En sorglig olycksbändelse inträffade vid Emerson i söndags f. v. då en liten två årig dotter till Robert Nugents föll hufvudstupa i en nyborrad brunn och drunknade. Den lilla hade för en stund lämnats utan tillsyn och då man sökte efter henne, återfanns hon död.

N. W. Territorierna.

Löjt. guvernör Cameron anlände den 1 juli till Regina och uppvaktades vid stationen af samhällets representativa personer. Under förliden till guvernenthuset eskorterades vagnen af en hedersvakt beridna poliser.

Nya Stockholms sedvanliga års picnic egde rum den 1 juli under gynnsamma omständigheter, änskönt den i fjor presterande musikkören lyste med sin frånvaro. Den har lärt sig spela något bättre samt vill nu hafva betalt för sina tjänster. — Dagens "piece de resistance" var

ett fotbollspel mellan Ohlens och Harzecliffs klubbar. Resultatet blef nil emedan ingendera kunde sparka bollen igenom det andra partiets "goal". Medges måste dock, att Ohlen skulle hafva vunnit, om gossarne varit litet mer vana att taga emot och gifva igen de vänliga sparkar, som utdelades i fullt mått. En ljus lockig yngling, som emellanåt fick sig en i smalbenen, såg sig rundt med den vanliga kommer-jag-egidag så-kommer jag väl-morgon-blek och under tiden försvunno både bollen och sparkaren. Dagen skulle hafva varit mycket trefrigare, ifall de många talen hade förkortats eller utlemnats.

Årsväxten ser ej illa ut, ehuru en mängd ogräs syntes vilja taga öfverhanden.

British Columbia.

Vancouver. I roddtävlingen mellan Jack Gaudar från Rat Portage och S. Johnston, västkustens förnämsta roddare, segrade den förstnämnda. Banan roddes öfver två gånger på grund af tvist.

Det första sällskapet guldgräfvare från Klondike för denna säsong, anländer härom dagen till Seattle, medförande \$375,000 i guld.

Hälsotillståndet i Dawson City är mycket dåligt och dödsfallsiffran mycket stor. Flera tusen "claims" äro under bearbetning, men endast 200 sigas betala sig.

Utlandet.

Ryssland, Tyskland och Frankrike såges hafva uppgjort en öfverenskommelse med afseende på Filippinernas framtida öde.

Stereotypperarne i Chicago strejka och följden är den, att ingen af de engelska dagtidningarna hafva utkommit de senaste dagarna.

Revolution har utbrutit i Montevideo, Uruguayos hufvudstad. Leken öppnades af general Estevan med en artilleriattak. Regeringen har förklarar staden i belägringsstånd och utkallat nationalgardet.

Ryska tidningar förorda en allians mellan Ryssland och Förenta Staterna, hvilket land bäst förstår uppekkata Rysslands civilisatoriska planer i Asien. Om Förenta Staterna annektera Hawaiiöarna, Filipinerna eller Antillerna, så beröres ej Rysslands intresser för dära.

Det är allmänt bekant att Ryssland lifligt motarbetar den omtalade engelsk-amerikanska alliansen och för det ändamålet skickat en af sina mest slipade diplomater till Washington.

Winnipegs Industri.

och Landbruksutställning försigår under hela nästa vecka, och om väderleken bliver gynnsam lofar denna utställning att öfverträffa alla föregående. Antalet utställare väntas blifva stort, och \$15,000 äro anslagna till priser utom medaljer, bågare och andra trofeer.

Variteesprogrammet omfattar flere goda nummer, hvarjämte hvarje afton ett stort fyrverkeri, "Luckyns undsättning" kommer att afbrännas. 48:de Höglandaregementets i Toronto musikkår ha engagerats att gifva musik.

Experimentalfarmen har anordnat en särdeles instruktiv utställning bland annat ett ogrästalt, där man kan få se alla i provinsen förekommande ogräsarter samt få höra om metoderna att bekämpa dem.

Utställningsdagarna äro indelade som följer: Måndag, atleternas dag; tisdag, barnens dag; onsdagen, farmarens dag; torsdag, medborgarens dag; fredag, amerikanernas och brandoniternas dag; lördag, damernas dag.

Brefafdelning.

På resa genom N. W. T. Herr Redaktör!
Mottag i Eder årade tidning CANADA ett kort meddelande om min

resa till Alberta. Naturligtvis är det ej min mening att gifva någon som helst rapport om min resa, ty det tillkommer andra att hafva den; men jag vill dock säga något därom.

Sedan jag lemnat Winnipeg stannade jag af först i Fleming, Assa, för att hälsa på landsmännen. Mr A. Ekman var den som på natten, då tåget anlände till Fleming, mötte och tog hand om främlingen samt förde mig till sitt hem, som ligger 3 mil från staden, där jag hade mitt hem under min vistelse därstades. Hans hem uppläts äfven till möteslokal för de uppbyggelsestunder, som vi hade omkring Guds ord. Här vistades jag några dagar och predikade ett par gånger. Våra landsmän där tycktes befinna sig väl och voro belättna med klimatförhållandena såväl som med den jord, de odlade. På tal om andra platser syntes de vara af den tanken, att de voro på en af de bästa.

Från Fleming var min nästa station Whitewood, Assa, där jag omhändertogs af gamla bekanta från Sverige på det hjärtligaste, näml. af Mr M. Lindebloms familj där jag tillbringade några nätter i deras trefliga hem både före och efter besöket i Nya Stockholm. Från Whitewood till Nya Stockholm och via Perceval tillbaks igen fortskaffade mig kateket A. G. Olson, församlingens nuvarande predikant i Nya Stockholm, med sina hästar den långa vägen af omkring 30 mil. I Nya Stockholm mötte jag åter några bekanta från Sverige, däribland den kära familjen Erik Johansons. Under de dagar jag var i N. St. bodde jag hos de kärlägnarna A. G. Olsons. Nybyggarellfvets svårigheter hade nog våra landsmän i N. St. fått erfara men på samma gång jordens alstringsförmåga, då hon med idoghet och flit skötes.

Nu fortsattes resan till Calgary, Alta. Under denna färd var det en sträcka, som såg bra ödslig ut. I Calgary bevisade handlanden Nolan mig sin välvilja och kärlek. Efter att hafva passerat ett stycke af vägen från Calgary åt Edmonton till, började naturen se mera inbjudande ut med omväxling af skogar o. fält, gnomskurna af små floder. Wetaskiwin, där jag nu stannade af, var omgifven af en vacker nejd. Med växtligheten såg det nu något kient ut, emedan en ihållande torka med åtskilliga frostnätter hade varit rådande. Men man kunde väl se, att hvarje års sommar ej hade börjat på det sättet. Omkring Wetaskiwin bo och vistas omkring 1,000 skandinaver. Ute på landet, fyra mil från staden, hade jag mitt hem hos Mr Chas. Olin. I detta hem mädde jag väl, och Mr och Mrs Ohlin bevisade mig mycket kärlek och tjänstaktighet.

Jag får nu härmed säga ett hjärtligt tack till alla de vänner, som bevisat mig kärlek under denna resa. Gud välsigne eder alla.
J. W. LUNDGREN.

Hvarför och hur arbetaren bör inhemta kunskaper.

I lifvets alla förhållanden skola kunskap och bildning alltid vara oss till nytta. Det kan synas som vore för kropparbetaren intellektuell bildning mindre af nöden, ty för att i en fabrik utföra vissa handgrepp fordras ju i allmänhet hvarken vidare teoretiska eller yrkespraktiska förkunskaper, men kanske just till följd deraf och för att icke arbetaren skall bli blott och bart en tanklös maskin är det nödvändigt att han söker i högsta möjliga mån utbildna sina själsförmögenheter. Detta kan ske på flere sätt och med olika medel.

Tidningsläsningen är ett godt bildningsmedel, om den ej bedrifves ensidigt. Ty läsandet af endast ett visat slag af tidningar, af en viss "färg" eller ett särskild partis organ, utan jämförelse med hvad an-

dra ha att säga om de spörsmål, som afhandlas, utbildar endast iakttagelseförmågan i en viss riktning. I stället bör den läsande söka få reda på huruvida icke också motsvarligen kan hafva rätt i något.

Den, som vill förvärfa sig de bästa möjliga fackkunskaper, bör så väl i teori som praktik söka tillägna sig andras erfarenheter i facket och söka utforska de orsaker, som betinga hans yrkes eller industris framgång, för att genom sådana iakttagelser själf göra nya uppfinningar eller åtminstone tillgodogöra sig det bästa af yrkesteknikens metoder.

Den arbetare, som med eftertanke sköter sitt värf, gör detta på annat och bättre sätt än den slöe, likgiltige. Arbetet blir då ofta ett nöje i flera afseenden, förutsatt att det också finnes anlag och lust dertill. Detta gäller mest för sådana yrken, inom hvilka arbetet utföres för det mesta för hand. Inom maskinindustrin, der arbetets utseende och kvalitett hufvudsakligen beror på hur maskinerna arbeta, och maskinskötarens skicklighet får riktas på stället och igångsättandet af maskinen kan ej bli tal om egentlig yrkesutbildning, men genom eftertanke, t. ex. öfver maskinens konstruktion, kan det stundom äfven här hända, att arbetaren gör en eller annan förbättring och små uppfinningar samt finner större andlig behållning af sitt arbete.

Alltså skall det i sådana fall vara till hvans och ens och det helas fördel, att man utvecklar sin tankeförmåga, hvarmed man hjälper sig själf och kan kontrollera andra. Af vigt är först och främst att söka tillägna sig största möjliga kunskapsmätt i räkning och skrifning.

Ofta får man höra mindre skriffkunniga personer beklaga sig, att de inte kunna meddela till en tidning ett eller annat, som vore anmärkningsvärdt. Missförhållanden som behöfde rättas och kanske också skulle bli rättade, om derom påmintes i en liten "insändare", skulle många vilja nedskrifva, men de komma sig inte för dermed, då de ej kunna skriva fullt grammatikaliskt.

Vill kan det tyckas ibland, att det för vinnandet af en dermed samhällellställning i många fall ej behöfs ens vanlig skolbildning. Genom lyckade spekulationer, arf eller dylikt kan den mest okunnige komma i besittning af förmögenhet och dermed motsvarande rättighet och makt i politiska och kommunala angelägenheter. Jäväl, men det kan då också hända, att denne samme blir till en plåga för sin omgivning och för samhället. Vid mångahanda tillfällen skall det nog ända äfven för den penningrike kändis saknad efter kunskaper och den andliga öfverlygsenhet och det inflytande dessa alltid ge.

Den som fått begär efter kunskaper skall alltid vilja gå vidare i själfutveckling ständigt framåt och uppåt, och han söker vid alla till buds stående tillfällen kunskap för att sedermera kunna tillgodogöra sig de frukter, som falla från kunskapens träd. Men dessa frukter falla ej sig själfva så att säga i munnen på oss, vi måste klättra upp på branta stegar för att nå dem, såsom författaren Victor Hugo låter senatorn säga till biskopen i "Samballets olycksbarn": "Man måste vandra upp sanningen, böka upp jorden och gripa henne. Då skänker hon oss utsökta njutningar."

För arbetsklassen, som i folkskolan endast kommit in i porten till kunskapernas tempel, gäller det att på själfbildningens väg gå vidare framåt. Åbrändet af vetenskapliga föreläsningar, der så tillfälle ges, är det bästa bildningsmedel, så ock läsning af populär och kunskapsbringande literatur, numera litet tillgängliga öfverallt, för den som vill söka upp densamma, liksom, som förut nämnt, tidningsläsning.